

Warszawa, dnia 20 kwietnia 2012 r.

**RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW**

PT1/0602/20/190/NWQ/2012/BMI9-5082

P. Kucielny
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 24.04.2012.
nr. 3461 podpis *[Signature]*

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 24.04.12.

nr. 1942 podpis *[Signature]*

Pan Bogdan Borusewicz

**Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

Nawiązując do przesłanego przy piśmie z dnia 4 kwietnia 2012 r. znak: BPS/043-08-307/12 oświadczenia złożonego przez Senatora Pana Witolda Sitarza podczas 8 posiedzenia Senatu RP w dniu 29 marca 2012 r., a dotyczącego kwestii opodatkowania podatkiem od towarów i usług czynności wyceny szkód wykonywanych przez rzeczoznawców na zlecenie zakładów ubezpieczeniowych, uprzejmie wyjaśniam.

Konstrukcja systemu podatku od wartości dodanej w krajach członkowskich Unii Europejskiej podlega ścisłej harmonizacji. Oznacza to, że wszystkie państwa członkowskie zobowiązane są do zapewnienia zgodności krajowych przepisów w zakresie tego podatku z regulacjami wynikającymi z prawa wspólnotowego.

Z tych względów również polskie przepisy dotyczące podatku od towarów i usług muszą być zgodne z przepisami wspólnotowymi, w szczególności z przepisami dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. U. UE L 347, str. 1 z późn. zm.). Dyrektywa ta uniemożliwia państwom członkowskim UE dowolne kształtowanie wysokości stawek podatkowych i zwolnień od podatku.

Zgodnie z obowiązującym od dnia 1 stycznia 2011 r. przepisem art. 43 ust. 1 pkt 37 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz.1054) zwolnieniem od podatku objęte są usługi ubezpieczeniowe, usługi reasekuracyjne i usługi pośrednictwa w świadczeniu usług ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych, a także usługi świadczone przez ubezpieczającego w zakresie zawieranych przez niego umów ubezpieczenia na cudzy rachunek, z wyłączeniem zbywania praw nabytych w związku z wykonywaniem umów ubezpieczenia i umów reasekuracji.

Ww. przepis jest efektem implementacji do krajowego porządku prawnego przepisu art. 135 ust. 1 lit. a) ww. dyrektywy 2006/112/WE, zgodnie z którym zwolnieniu od VAT podlegają transakcje ubezpieczeniowe i reasekuracyjne, wraz z usługami pokrewnymi świadczonymi przez brokerów ubezpieczeniowych i agentów ubezpieczeniowych.

Ponadto, zgodnie z art. 43 ust. 13 ww. ustawy o podatku od towarów i usług zwolnienie ma również zastosowanie do świadczenia usługi stanowiącej element usługi wymienionej w art. 43 ust. 1 pkt 7 oraz 37 – 41 (a więc m.in. usługi ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej), który sam stanowi odrębną całość i jest właściwy oraz niezbędny do świadczenia tej usługi.

Przepis ten nie ma wprawdzie bezpośredniego odpowiednika w przepisach dyrektywy 2006/112/WE, jest jednak odzwierciedleniem tez wynikających z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, odnoszącego się do kwestii możliwości zastosowania, w świetle przepisów ww. dyrektywy, zwolnienia dla części składowej usługi ubezpieczeniowej lub finansowej wykonywanej przez podmiot trzeci.

Dodatkowo podkreślić należy, że z utrwalonego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wynika, iż przewidziane w dyrektywie VAT zwolnienia stanowią autonomiczne pojęcia prawa wspólnotowego, których celem jest uniknięcie rozbieżności pomiędzy państwami członkowskimi w stosowaniu systemu podatku VAT, i które należy sytuować w ogólnym kontekście wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (wyroki w sprawach: C-169/04 Abbey National pkt 38, C-472/03 Arthur Andersen pkt 25, C-240/99 Skandia pkt 23 i in.). Dlatego też interpretacji zwolnień od podatku należy dokonywać w oparciu o zapisy dyrektywy VAT w kontekście celu tych zwolnień, przy uwzględnieniu orzecznictwa TSUE, a nie w oparciu o przepisy prawa krajowego, które mogą w różny sposób regulować takie same zagadnienia w poszczególnych państwach członkowskich.

Czynności szacowania szkód powstałych w czasie zdarzeń losowych, o których mowa w oświadczeniu Pana Senatora, czyli ustalanie rzeczywistej wartości przedmiotu ubezpieczenia na dzień powstania szkody, wyznaczonej wartością odpowiadającą kosztom odtworzenia przedmiotu ubezpieczenia, wykonywane przez podmioty zewnętrzne na zlecenie zakładów ubezpieczeniowych, nie mogą być co do zasady objęte zwolnieniem od podatku na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 37 ustawy, co zresztą pozostaje w zgodności z ukształtowaną linią orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który wielokrotnie już zajmował się kwestią zwolnień transakcji ubezpieczeniowych od podatku od wartości dodanej.

W wyroku z dnia 20 listopada 2003 r. w sprawie C-8/01 Taksatorringen Trybunał, analizując szczegółowo zakres pojęć „transakcje ubezpieczeniowe” oraz „usługi pokrewne świadczone przez maklerów i przedstawicieli ubezpieczeniowych” stwierdził, że: „*Artykuł 13B(a) szóstej dyrektywy Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku (obecnie art. 135 (1)(a) dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej) musi być interpretowany w taki sposób, że wyceny szkód pojazdów silnikowych dokonane przez stowarzyszenie w imieniu swoich członków będących firmami ubezpieczeniowymi, nie są ani transakcjami ubezpieczeniowymi, ani usługami pokrewnymi transakcjom ubezpieczeniowym, które świadczą maklerzy lub przedstawiciele ubezpieczeniowi w znaczeniu tego postanowienia.*”. Powyższe jednoznacznie wyklucza możliwość objęcia zwolnieniem od podatku czynności szacowania szkód na podstawie ww. przepisów.

Usługi szacowania szkód powypadkowych nie będą również objęte zwolnieniem, o którym mowa w art. 43 ust. 13 ww. ustawy o podatku od towarów i usług.

W reprezentatywnym dla problematyki outsourcingu usług finansowych wyroku w sprawie C- 2/95 SDC sąd podkreślił, iż aby usługi pomocnicze dla usług finansowych mogły korzystać ze zwolnienia „*muszą, w szerokim ujęciu, tworzyć odrębną całość, spełniając w efekcie szczególne, zasadnicze funkcje opisanej usługi (...). Usługę zwolnioną z podatku na podstawie przepisów dyrektywy należy odróżnić od zwykłej fizycznej lub technicznej dostawy, takiej jak udostępnienie bankowi systemu obsługi danych.*” (pkt 66 wyroku).

Warunek wypełniania specyficznych i istotnych funkcji usługi głównej przez usługę pomocniczą, uprawniający tą ostatnią do zwolnienia od podatku, był wielokrotnie przywoływany w innych wyrokach TSUE, np.: w sprawach C-235/00 CSC (pkt 25), C-169/04 Abbey National (pkt 70 i 71), C-350/10 Nordea (pkt 24 i 27).

Zauważyć należy, że zgodnie z celowościową wykładnią przepisów art. 43 ust. 13 ustawy o podatku od towarów i usług, uwzględniającą orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w tym zakresie, zwolnieniu od podatku nie podlegają usługi stanowiące element (część składową) usługi finansowej lub ubezpieczeniowej, które nie są dla danej usługi finansowej lub ubezpieczeniowej właściwe – w znaczeniu: specyficzne (*specyficzny - właściwy wyłącznie dla danej osoby, danego przedmiotu czy zjawiska*). W takim kontekście trudno uznać

opisane usługi za specyficzne jedynie dla sektora ubezpieczeniowego, mogą one bowiem być wykorzystywane w innych niż ubezpieczenia dziedzinach życia np. w postępowaniach sądowych czy też w celu rozliczeń pomiędzy kontrahentami (np. przy wynajmie nieruchomości lub rzeczy ruchomych).

Bez znaczenia przy tym pozostaje fakt, że usługa taka jest rzeczywiście niezbędna do wykonania usługi głównej.

„Sam fakt, że jakiś istotny element jest niezbędny do zakończenia transakcji zwolnionej z podatku, nie daje podstaw do konkluzji, że usługa, którą dany element reprezentuje, jest zwolniona z podatku” – wyrok w sprawie C-2/95 SDC (pkt 65).

Odnosząc się do zgłaszanej przez Pana Senatora niejedności stanowisk organów podatkowych w wydawanych interpretacjach indywidualnych zauważam, iż na podstawie art. 14e § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r., Nr 8, poz. 60, z późn. zm.) minister właściwy do spraw finansów publicznych może, z urzędu, zmienić wydaną interpretację ogólną lub indywidualną, jeżeli stwierdzi jej nieprawidłowość, uwzględniając w szczególności orzecznictwo sądów, Trybunału Konstytucyjnego lub Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości.

Obecnie w Ministerstwie Finansów dokonywana jest analiza treści wydanych interpretacji indywidualnych, czy istnieją przesłanki dokonania ich ewentualnej zmiany w trybie art. 14e ustawy Ordynacja podatkowa.

Należy jednak podkreślić, że w przypadku interpretacji indywidualnych, z uwagi na niejednokrotnie bardzo złożony stan faktyczny (zdarzenie przyszłe) przedstawiony we wnioskach o ich wydanie, niezbędne jest właściwe określenie, czy zapadłe rozstrzygnięcia rzeczywiście dotyczą identycznych stanów faktycznych, bowiem dla uznania rozbieżności w interpretacjach indywidualnych kwestia tożsamości opisanych stanów faktycznych (zdarzeń przyszłych) nie może być sporna.

Nadmienić należy, że przywołane w oświadczeniu Pana Senatora interpretacje indywidualne dotyczą generalnie zagadnienia likwidacji szkód ubezpieczeniowych, którego tylko jednym z elementów może być czynność szacowania szkód. Z opisu stanu faktycznego przedstawionego w powołanych interpretacjach wynika, że świadczone na rzecz zakładów ubezpieczeniowych usługi stanowią pakiety usług dość znacznie różniące się rodzajem wykonywanych czynności.

Zakres i rodzaj powierzanych do wykonania przez zakłady ubezpieczeniowe podmiotom zewnętrznym czynności w ramach procesu likwidacji szkód może być bardzo różny.

Przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66 z późn. zm.), wymieniając rodzaje czynności ubezpieczeniowych, które mogą być zlecane przez zakład ubezpieczeń do wykonania innym podmiotom, nie ograniczają ściśle zakresu takiego zlecenia. W związku z tym zakłady ubezpieczeniowe same decydują o zakresie usług wykonywanych w ramach outsourcingu (zleczanych do wykonania podmiotom zewnętrznym). Takie zlecenie może obejmować obsługę całego procesu likwidacji szkody lub poszczególnych jego etapów.

Dlatego też bardzo dużej ostrożności wymaga formułowanie założeń lub wniosków, że przedstawione w interpretacjach indywidualnych stany faktyczne (zdarzenia przyszłe) są identyczne, a rozstrzygnięcia rozbieżne.

W sytuacji jednak, gdy analiza treści wydanych interpretacji indywidualnych wykaże, że w tych samych stanach faktycznych zostały wydane różne interpretacje, podejmę niezwłocznie stosowne działania przewidziane w ww. art. 14e ustawy Ordynacja podatkowa.

z zainicjatywami
Z upoważnienia Ministra Finansów
PODSEKRETARZ STANU
Maciej Grabowski
Maciej Grabowski